30.1.2023

Laitila Antti

FINANSSIALA

Finanssiala ry

U 101/2022 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maksukyvyttömyyslainsäädännön harmonisoinnista (maksukyvyttömyysdirektiivi II)

FA toivoo maksukyvyttömyyssääntelyn tehokkuuden säilyttävää harmonisaatiota

1 Yleistä

Finanssiala ry (FA) on samaa mieltä valtioneuvoston kanssa komission ehdotuksen tavoitteiden kannatettavuudesta. Erityisesti maksukyvyttömyysmenettelyistä saatavilla olevan tiedon lisääminen on myönteistä.

FA jakaa myös valtioneuvoston huolen siitä, että sellaisenaan ehdotus voisi heikentää tehokkaimpia maksukyvyttömyysmenettelyitä ja katsoo, että ehdotukseen on erityisesti mikroyritysten purkumenettelyn osalta koetettava neuvotella merkittäviä muutoksia.

2 Takaisinsaantia koskevat ehdotukset

FA kannattaa ehdotuksen 5 artiklan mukaista vähimmäisharmonisaatiota sääntelyn lähtökohtana. Laajempi yhdenmukaistaminen voisi vaarantaa kansallisen lainsäädännön mukaisten takaisinsaantimahdollisuuksien nykytason. Erityisesti tulisi välttää takaisinsaantiaikojen lyhentämistä, koska tämä voisi johtaa tiettyjen velkojien suosimiseen ja takaisinsaantien vähenemiseen.

3 Pesänhoitajan tiedonsaantia koskevat ehdotukset

Valtioneuvoston tavoin FA katsoo, että ehdotuksia olisi neuvottelujen kuluessa joustavoitettava, jottei kansalliseen sääntelyyn tarvitsisi tehdä ehdotuksen sinänsä kannatettavien tavoitteiden kannalta hyödyttömiä ja kustannuksia aiheuttavia menettelyllisiä muutoksia. Sikäli kun kompromissin saavuttaminen edellyttää neuvottelujen kuluessa tähän liittyviä myönnytyksiä, olisi varmistettava, ettei pesänhoitajan tiedonsaantioikeus tosiasiassa merkittävästi heikkene ja tuomioistuimille on turvattava riittävät voimavarat mahdollisiin uudenlaisiin tehtäviin.

4 Pre-pack -menettelyjä koskevat ehdotukset

Nykyistä selkeämpien sääntelykehysten luominen pre-pack -menettelyille on kannatettavaa. Onnistuessaan pre-pack -menettelyt säästävät velkojien kustannuksia ja niillä on myös laajempia myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia, kuten työpaikkojen säilyttäminen.

FA tukee yleisesti valtioneuvoston kantaa kansallisiin järjestelmiin sopivien yksityiskohtaisten ratkaisujen löytämisestä. Pre-pack -menettelyjen osalta FA nostaa esiin erityisesti menettelyn valmisteluvaiheen valvojan (”monitor”) aseman.

Ehdotuksen mukaan pre pack -menettelyn valmisteluvaiheen valvojasta tulisi likvidaatiovaiheen pesänhoitaja. Neuvottelujen kuluessa olisi selvitettävä, onko tämä tarkoituksenmukaisinta vai olisiko syytä pyrkiä mahdollistamaan myös eri henkilöiden määrääminen näihin tehtäviin.

Periaatteessa saman henkilön määräämisestä molempiin tehtäviin voi syntyä kustannussäästöjä, minkä lisäksi kyseisellä henkilöllä olisi tällöin ajantasainen tieto hankkeen etenemisestä alusta alkaen. Tämä voi helpottaa ostajaehdokkaiden löytämistä.

Toisaalta pre pack -tyyppisissä menettelyissä on tavanomaista, että likvidaatiovaihetta edeltävistä toimista, kuten yrityksen taloudellisen tilanteen selvittämisestä, ostajaehdokkaiden kartoittamisesta ja tarvittavan rahoituksen järjestämisestä huolehtivat asiantuntijat, joiden osaamisprofiili poikkeaa totunnaisesti pesänhoitajaksi määrättävien henkilöiden osaamisesta. Pesänhoitajaksi määrättävän henkilön osallistaminen näihin toimiin voisi aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia. Neuvotteluissa olisikin pyrittävä mahdollistamaan käytännössä toimiviksi osoittautuneiden toimintamallien säilyttäminen.

5 Johdon vastuu maksukyvyttömyysmenettelyihin hakeutumisesta

Suomen oikeusjärjestykseen sisältyy kirjelmässä kuvatulla tavalla yrityksen johdon vastuuta koskevia säännöksiä, jotka on tosin järjestetty erityyppisesti kuin ehdotuksen mukainen johdon vastuu maksukyvyttömyysmenettelyyn hakeutumisesta. FA yhtyy valtioneuvoston arvioon siitä, että komission ehdotus on tällaisenaan täytäntöönpanollisesti ongelmallinen.

Taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa tulisi kuitenkin huomioida myös se mahdollisuus, että nykytilanteesta poikkeavasti rakennettu johdon vastuusääntely voisi osaltaan aikaistaa taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen yrityksen hakeutumista maksukyvyttömyysmenettelyyn. Yksi tavallisimpia syitä maksukyvyttömyysmenettelyn epäonnistumiseen on, että menettelyyn hakeudutaan liian myöhään.

6 Mikroyritysten purkumenettelyä koskevat ehdotukset

FA on valtioneuvoston kanssa samaa mieltä siitä, ettei mikroyritysten purkumenettelyä koskevaa ehdotusta tulisi hyväksyä. Kirjelmässä kuvataan asianmukaisesti ehdotetun menettelyn riskejä velkojansuojan heikkenemisen ja talousrikollisuuden kasvun kannalta.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs